

5. Молочна продуктивність підослідних корів

Показник	Група			
	перша	друга	третя	четверта
Кількість корів, голів	18	18	16	18
Надій молока за 305 днів лактації, кг	4783±157	4752±191	4857±247	5192±295
Вміст жиру в молоці, %	3,77±0,05	3,68±0,05	3,73±0,04	3,65±0,03
Кількість молочного жиру, кг	180,3±6	174,9±7	181,2±9	189,5±11
Надій 4%-ного молока, кг	4508	4372	4529	4738

другою групою. Але різниця в надоях була статистично невірогідна ($P > 0,5$), оскільки помічена висока варіабільність показника в межах підослідних груп. Аналіз зв'язку між молочною продуктивністю і основними селекційними ознаками свідчить, що між надоем і вмістом жиру в молоці коефіцієнт кореляції негативний з коливанням між групами від $-0,01$ до $-0,31$, а між надоем і живою масою в основні вікові періоди позитивний $-0,02$ — $0,40$, в тому числі у 12-місячному віці телиць по групах — першій — $0,29 \pm 0,24$, другій — $0,28 \pm 0,24$, третій — $0,22 \pm 0,26$, четвертій — $0,40 \pm 0,23$. Можна вважати, що жива маса телиць у річному віці є одним із допоміжних показників при ефективному відборі тварин за цією ознакою.

Результати проведеного науково-господарського дослідження свідчать, що підвищення енергетичного (на 15,6 %) і протеїнового (на 24,1 %) живлення телиць забезпечувало вірогідне збільшення приростів живої маси як у річному віці, так і за весь період вирощування, кращий розвиток екстер'єру, морфофункціональних властивостей вим'я, поліпшення відтворної здатності, молочної продуктивності. Більше на підвищення рівня годівлі реагували тварини з питомою вагою крові понад 50 % за голштинською породою.

Одержано редколегією 03.10.91.

Изложены результаты исследований по влиянию разных уровней энергии и протеина в рационах помесных голштинских телок в возрасте от 6 до 12 мес на их рост, развитие и дальнейшую продуктивность.

ISSN 0135-2385. Розведення та штучне осіменіння великої рогатої худоби. 1993. Вип. 25.

УДК 638.22/28.619:616.3—085

А. А. БЕГМА, Л. А. БЕГМА, кандидати біологічних наук

М. А. СЕМЕНЧЕНКО, кандидат біологічних наук

Інститут розведення і генетики тварин УААН

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ЗБЕРЕЖЕННЯ НОВОНАРОДЖЕНИХ ТЕЛЯТ

Викладено результати проведених досліджень по збереженню новонароджених телят у господарствах Поліського району Київської області. З цією метою слід приділяти особливу увагу умовам годівлі і утримання телят у перший період після народження з використанням індивідуальних будиночків поза приміщенням. Для профілактики і лікування захворювань шлунково-кишкового тракту у телят використання ентеросорбенту знизило захворювання і падіж їх на 30—40 %.

Робота по збереженню новонароджених телят повинна починатися вже з моменту запліднення корів та телиць, якщо вони на цей період мають належний стан

© Бегма А. А., Бегма Л. А., Семенченко М. А., 1993.

після попереднього отелення (корова) і досягли згідно з існуючими вимогами відповідного віку та живої маси (телиці).

До народження теляти особливе значення має годівля і утримання тільних тварин і правильно сплановане і організоване їх отелення, а після народження — утримання і годівля, а також профілактика й лікування шлунково-кишкових захворювань.

Важливим періодом у розвитку телят є перші 15—20 днів після народження, коли йде адаптація новонароджених до нових умов існування. Тому в цей період необхідно особливо пильно дотримувати зоогігієнічних вимог щодо утримання телят та існуючих норм їх годівлі. Найкраще, коли першу добу після отелення телят залишають біля корови. В цей період вони своєчасно одержують материнське молоко, що сприяє швидкому надходженню в організм телят імунних речовин. Таке утримання також позитивно впливає на стан здоров'я телят та своєчасне відділення посліду у маток.

Протягом перших 8—12 днів телятам необхідно випоювати лише материнське молоко з індивідуальних соскових напувалок, а потім поступово протягом 3—4 днів переводити на загальне молоко.

Місця, де знаходяться телята, слід утримувати в охайному стані. Періодично їх необхідно дезинфікувати і білити вапном. Для підстилки використовується суха і чиста солома. В зимово-весняний період проводять вітамінізацію як тільних корів, так і новонароджених телят.

Для запобігання захворюванням шлунково-кишкового тракту у телят виробництву рекомендовано багато різних засобів і технологій їх вирощування, однак бажаного ефекту поки що не одержано.

Деякі дослідники вказують на необхідність в умовах молочних ферм і комплексів знаходити більш кращі способи утримання телят для підвищення природної резистентності і активації захисних сил їх організму.

Проведені нами спостереження в колгоспах «Україна» і «Родина» Поліського району Київської області показали, що утримання новонароджених телят з добового віку в індивідуальних будиночках забезпечує ефективнішу профілактику шлунково-кишкових і респіраторних захворювань, підвищує стійкість проти захворювань і високе їх збереження. При цьому приріст живої маси телят, яких утримували в індивідуальних будиночках, був вищим, ніж приріст телят, які знаходились у клітках у приміщенні.

Слід зазначити, що показники температури тіла, частота пульсу і дихання у телят, яких утримували в приміщеннях і будиночках, не виходили за рамки фізіологічної норми, хоч і мали певну мінливість.

Так, у телят, яких утримували в будиночках поза приміщенням, відмічалися вираженіша термостабільність, а також менша частота пульсу і дихання порівняно з телятами, які перебували в клітках у приміщенні.

В умовах Поліського району нами були запропоновані заходи щодо профілактики та лікування захворювань шлунково-кишкового тракту у телят. З цією метою був використаний ентеросорбент ЕС-300 з групи кремнеземів, який за сорбційними властивостями значно переважає активоване вугілля. Завдяки цим властивостям він широко використовується при лікуванні шлунково-кишкових захворювань у телят. Неорганічна основа препарату нетоксична, нерозчинна у воді, кислотах, завдяки чому не створює небезпеки для живого організму.

З профілактичною метою новонародженим телятам ентеросорбент давали у дозі 0,05 г на 1 кг живої маси не раніше ніж через 12 год після народження і за 1—1,5 год до годівлі протягом 2 днів. У більшості випадків ентеросорбент випоювали з кип'яченою водою, куди додавали 3 % цукру або 0,9 % кухонної солі. На 200 г цього розчину додавали 1,5—2 г ентеросорбенту, добре розмішували і випоювали телятам 3 рази на добу. Використання ентеросорбенту з профілактичною метою на 550 новонароджених телятах у колгоспах «Україна», «Родина», ім. Леніна знизило захворювання шлунково-кишкового тракту у них на 30 %.

Коли ж телята хворіли на диспепсію або гастроентерит, для їх лікування використовували ентеросорбент у дозі 0,1 г на 1 кг живої маси теляти. При цьому замість кип'яченої води використовували відвар трав (кінський щавель, звіробій, деревій та ін.) з розчиненою у ньому кухонною сіллю.

Після появи захворювання телят витримували 12 год на голодній дієті і в цей період починали їм випоювати ентеросорбент з відваром трав. Ефект лікування телят у більшості випадків наставав через 2—3 дні після його початку.

Ефективність використання ентеросорбенту (ЕС-300) для профілактики та лікування шлунково-кишкових захворювань у телят

Групи	Профілактичні заходи						Лікування					
	без ЕС-300			з ЕС-300			без ЕС-300			з ЕС-300		
	всього, голів	з них хворих	%	всього, голів	з них хворих	%	всього хворих телят, голів	з них видужало	%	всього хворих телят, голів	з них видужало	%
Контрольна	550	548	99,6	—	—	—	1800	1255	69,7	—	—	—
Дослідна	—	—	—	550	385	70	—	—	—	2070	2060	99,5

Використання ентеросорбенту для лікування захворювань шлунково-кишкового тракту у телят (на поголів'ї більш як 2000 голів) дало змогу знизити їх падіж на 30—40 % порівняно з традиційними методами лікування (табл.).

У випадку тяжкого перебігу хвороби у телят ми використовували ентеросорбент, збільшуючи його дозу в 1,5 раза, і обов'язково додавали один із антибіотиків (поліміксин, стрептоміцин, біоміцин солянокислий). Ефект від лікування ентеросорбентом і антибіотиками пояснюється можливо тим, що при контакті з ентеросорбентом мікроорганізми значною мірою втрачають свою стійкість проти антибіотиків.

Слід зазначити, що ентеросорбент нетоксичний і не всмоктується в кров, а повністю виводиться з організму через шлунково-кишковий тракт, а тому передозування його не викликає негативних явищ.

Таким чином, використання ентеросорбенту для профілактики і лікування шлунково-кишкових захворювань у новонароджених телят з дотриманням зооветеринарних вимог утримання і годівлі тільних корів і телят у перший період після народження дало змогу значно поліпшити збереження телят в умовах господарств Поліського району Київської області.

Одержано редколегією 28.01.92.

Изложены результаты проведенных исследований по сохранности новорожденных телят в хозяйствах Полесского района Киевской области. С этой целью предлагается уделять особое внимание условиям кормления и содержания телят в первый период после рождения с использованием индивидуальных домиков вне помещений. Для профилактики и лечения заболеваний желудочно-кишечного тракта у телят использование энтеросорбента снизило заболеваемость и их падеж на 30—40 %.

ISSN 0135-2385. Розведення та штучне осіменіння великої рогатої худоби. 1993. Вип. 25.

УДК 636.082.2

Д. Т. ВІННИЧУК, доктор сільськогосподарських наук:

Інститут розведення і генетики тварин УААН

МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ МІНІМАЛЬНОЇ КІЛЬКОСТІ ДОСЛІДНИХ ТВАРИН

Наведено формули і приклади розрахунків мінімальної кількості корів, яких необхідно відібрати в дослідні групи, з урахуванням точності експерименту.

При плануванні і проведенні дослідів у тваринництві кожний експериментатор повинен намагатися уникнути можливих помилок, які можна об'єднати в такі групи:

© Вінничук Д. Т., 1993.